

SANTU EUSKALDUNAK

GARILLAK 31

LOIOLA'KO INIGO DEUNA

Azpeiti'ko Loiola torretxean jaio zan 1491 urtean.

30 urtera arte gazte "zoroa" izanik, Iruña'ko gazteluan zauritua izan zanean, eriotza atejoka ikusi ebanean, Jaunagana biurtu zan.

Osatu zanean, Arantzazu'ko Amarengana joan zan, bere pekatuen parkamena eskatzera, eta andik Montserrat'era.

Manresa'ko koba-zuloan bere pekatuen penitentzia urte betean egin ondoren, Jerusalem'go bidea itsasoz artu eban, an beti bizitzeko asmoz. Baiña kristiñauen eta moroen arteko guda sortu zanean, Barzelona'ra barriz etorri bearrean aurkitu zan.

Meza emoteko asmoa artuta, Salamanka'ra eta Paris'era joan zan, ikasketak egitera.

Paris'ko Unibertsitatean ezagutu eban Xabier'ko Frantzisko, gudaldian bere etsaia izan zana. Lengo gauzak aztuta, euskaldun biak lagun aundiak egin ziran, Paris'en bertan. Beste lagun gutxi batzuk bilduta, "Jesusen Lagundia" sortu ondoren, Erroma'ra joan zan, eta an beti bizi izan zan eriotzararte. 65 urte zituala il zan.

Gipuzkoa'ko eta Bizkai'ko "Junta Nagusiek" lurralde oneitako zaindaritzat aukeratu eben Loiola'ko Iñigo.

LOIOLA'KO INIGO "TRAIIDORE"?

Onelako esaldi au askotan entzun dot:

Xabier'ko Frantzisko euskaldun zintzoa izan zan, baiña Loiola'ko Iñigo "traidorea".

Bigarren esaera au zenbateraiñoko egia dan, lantxo onetan aztertu gura dot. Gure aldi aretako kondairari ganganeko begirakada bat emon ondoren, auxe ikusi dot garbi-garbi.

Loiola'ko Iñigo "traidorea" izan bazan, Gipuzkoa osoa, eta gipuzkoar guztiak "traidoreak" izan zirala.

Begira daigun:

1200 urtean asita, Gipuzkoa itzarmen edo pakto baten bidez. Kastillarekin alkartuta zegoan (gaurko OTAN edo PAKTO DE BARSOBIA dalakoaren antzera). Eta Naparroa, beste aldetik, Frantziarekin.

1521 urtean Iñigo Iruña babestera joan zanean, Gipuzkoa osoa, eta gipuzkoar guztiak Kastillaren alde jarri ziran.

Gertaera au baieztatzeko lekuko-testigu asko ekarri daitezke.

Jose de Artetxe, euskaldun kondailari abertzaleak au diño:

"Iñigo de Loyola gestiona cerca de la JUNTA GENERAL DE GUIPUZCOA (así usa de nuestro país el enemigo) una "levantada" de soldados como socorro", Iruña babesteko.

Eta Villoslada'k diño:

"Iñigo de Loyola corre a la capital de navarra con tropas guipuzcoanas" eta Luis María Viana'k:

"Iñigo fue a pedir refuerzos a Guipuzcoa... El 16 de mayo de 1521 las AUTORIDADES GUIPUZCOANAS expresan su lealtad incondicional el Cardenal Regente de Castilla... La primera expedición de unos cientos reclutados a toda prisa principalmente en Oyarzun llegó a Pamplona el 18 de Mayo."

Eta Martin de Ugalde, gure kondailari eta idazle ospetsuak diño: "Bazan iru gizaldi baiño geiago gipuzkoarrek Kastilla'ren ardatzaren inguru zebiltzela biraka... Guduketa orretatik datorkioz Gipuzkoa'ko armariari (eskudoari) bere 12 kañoiak".

Esateko lotsagarri da, baiña egi latza da Jose Artetxe'k diñoana: Gure azken guda onetan legez, orduan ere euskaldunak zatituta aurkitu zirala.

Gipuzkoa Kastilla'ren alde eta Nafarroa Frantziaren alde azkenean Kastilla'k irabazi, eta Euskalerra osoak galdu.

Noiz ikasiko dogu?

Beraz, Loiola'ko Iñigo "traidorea"?

Gipuzkoa osoa ere "traidorea".

Goikoetxea'tar Iñaki.